

UK Health
Security
Agency

TB, BCG vaksine thaj kiro bebe

 immunisation

the safest way to protect your child

Kadava buletino si andar e BCG (Bacillus Calmette-Guérin) vaksinacija savi si kerdi te garavel kire bebe mamujal e tuberkoloza (TB).

So si e BCG vaksina?

E BCG vaksina si la andre ekh majkovli forma andar e bakterija (mikroba, bacilo) savi anel (kauzil) e TB. Kaj si majkovljardi voj ni anel e TB, ama dumodel (žutisarel, pomožinel) kire bebe te barjarel o garavipe (imuniteto) mamujal e TB ande o kazuso kaj vov aj voj astarel la.

E BCG vaksina si konkretno efektivno ande o garavipe e bebetonengo thaj e čhavengo mamujal majcyravarale zorale tuberkolozne forme sar o TB meningit (šuvlipe vaš e gogjaki morkhi).

So si e TB?

E TB si bakterialno infekcija; voj principno efektothol pe e parne bukhe (kalindže) ama šaj i efektothol pe sisavo statosko (telosko) kotor (partija). Infekcija e tuberkolozake mikrobasa šaj te na barjol ande e tuberkolozako nasvalipe. O TB nasvalipe barjol lagano ande o stato, thaj lel khajekh (varesave) čhona te sikavdon pe e simptomura.

Majbut katar e manuša kas si len e TB infekcija nisar naj kaj resen te avel len o TB nasvalipe. Ande kadala manuša, e TB mikroba ačhel biaktivno saste živdimaske (trajoske). Ande aver manuša (primerno, kadalen kas si len kovle imunake sisteme), e tuberkolozaki mikroba šaj ačhel aktivno thaj anel o TB nasvalipe. Majbut katar e manuša sasteste saston palal o sastaravipe, ama kadava lel khajekh (varesave) čhona.

Save e si TB simptomura?

E TB efektothol pe sisavo statosko kotor. E simptomura ka aven verver thaj e nasvalimaske signalura ande ekh bebe šaj aven aver katar kadala save si ando baroženo. Soske kaj e TB si infekciozno, si vastno (važno, importa) kaj tu šaj pindžares o nasvalipe ande khajekh aver.

Tu trubul te kontaktis kire sastaravne (doktores) te tu, kiro bebe, aj khajekh aver ženo andar kiri familija, aj amal si tumen sisave andar akadala:

- bičhinavdo xas savo tradel majbut katar e 2 kurke
- uči jag
- panjalipe (transpiracija, potipe), specialno rakjate
- biakjardo kilogramonengo xasaripe
- bebesko naštipe te thuljol
- ekh principno thaj binormalno seripe vaš khinsipe thaj žungalipe
- ratesko xasape

Sar e TB si astardi?

Tu sade (numa, ferdi, samo) šaj astares e TB katar aver manuś kaske parne bukhe aj kor (gyrtano) si resavdeste infektime thaj kon xasal. Kana von xasan, sprejo vaš cyknore thavdalina si kerdo save si le andre e bakterija. Te khajekh phurlel (airolel) e thavdalina i von šaj astaren e infekcija. Kadava rekvizitil (lel) ulavipe vaš ekh phando than ekhe infektime manuśesa, primerno te bešel pe ande o ekhsavo kher, thaj kadja te aves ando risiko te aves infektime.

Sode arakhadi si e TB?

Ande o Kidindo Thagaripe (KT, UK) ande e 1950-ra berśa, sas upral 50,000 neve TB kazusura sakoekh berś. Agives, kadaja gin (numero) si teljardi ži ka upral 5,000 neve kazusura ando berś. Tha, i kaj si cyra śanso kaj tu ka infektiś tut, sakoekh trubul te žanel andar e TB simptomura.

Kadava si specialno vastno soske e TB si ekh buxleste phiravdo nasvalipe ande e sasti dunjava (lumja, sveto).

E nasvalimasko risiko si majbaro ande manuśa kon beśle aj bukisarde ande thema ande save si uće TB nivelura. Čhave andar kadala familije si i von majbut potencialne te avel len pašutno kontakto infektime ženenca andar lengi komuna (kumpanija), aj ando KT aj ando them katar von aven.

Soske muro bebe si dindo e BCG vakcina?

Ande o KT, sar i ande but aver thema, e BCG si dindi bebetonenge kon si potencialne te traden vrjama khajekhesa (varekhasa) kas si les e TB. Kadava andrethol bebetura kon beśen ando rajono ande savo si uće nivelura andar e TB aj bebetura kaske bijanutne (dej aj dad) aj phurebijanutne (mami aj papo) aven andar ekh them ande savo si uće nivelura andar e TB (dikh e rig 7 majbute informacijake).

Sar si muro bebe imunizime?

Kire bebeske ka avel leske kerdi e BCG vakcinacija ande leski upruni rig katar lesko bićačo (styngalo, levo) vast.

E vakcinacija si kerdi sigo palal o bijanipe, principno ži ka 28 givesa palal o bijanipe.

Si varesave rigale efektura?

Momentalno palal e indžekcija, ekh šuvli babuška ka sikavdol pe. Kadava sikavel kaj e indžekcija sas kerdi lačheste.

Maškar duj ži ka šov kurke katar e indžekcija ekh cykni pryška (lolipe) ka sikavdol pe. Kadaja šaj avel but dukhavli khajekhe (varesave) givesenge, ama voj trubul te cyraleste sastol te tu ni učares la. Šaj mukhel ekh cykni cyryn (semno, belago). Kadava si normalno.

Principno, kire bebe šaj te avel le ekh cyknori phar (rana) kajte sas kerdi e indžekcija. Te voj thavdel paj thaj trubul te učardol pe, xasnisar (folosisar, polzisar) šuko phandimasko kotororo (marla) – nisar plastero – žikana šuki morkhi lel te formil pe. Kadaja phar (rana) šaj lel khajekh čhona te sastol.

Te san samalindi/o aj tu pakjas kaj e phar infektisali, ža ka kiro sastaravno (doktoro).

Si varesave kauze soske mure bebeske ni trubul te kerdol pe leske e BCG vaksinacija?

Sar si bute avere imunizacijenca, e indžekcija šaj te na avel kerdi aj te trubul te palpalil pe te:

- kire bebe si le učhi jag
- kiro bebe dukhcyrdel katar ekh generalizime infektime morkhi. (Te si ekzema, ekh indžekcijako than ka avel alosardo ande savo naj morkhjake phara/lezije)

Cyravaraleste, čhaven kas si len kovle imunake sisteme, e bakterija ande e vaksina šaj anel seriozno infekcija.

Si but vastno kaj tu phenes e medikane asistentake (phenjake) aj sastaravneske te kire čhave si le, aj šaj te avel le, ekh kovli imunaki sistema. Primerno:

- o čhavo si sastaravdo katar o oftiko (kancero, rako) aj aver seriozno nasvalipe.
- e čhaveske deja sas la imunokikindindi biologikani terapija maškar o khamnipe
- si familijaki istorija vaš problemura e imunake sistemasa (primerno Manuškano Imunobireslino Viruso/HIV, Zoralo Kobminipe Imunobireslipe (ZKIB))
- Bebetura kas si len aj šaj si len ZKIB

Save bebetonenge trubul te kerdol pe lenge e BCG vaksina?

Date i tu te na beşes ando rajono kajte sa e bebetura si dinde e BCG vaksina kire bebe şaj inke te trubul le e vaksina.

Te tu alavirisares (respondis, otgovoris) **'Va'** ka sisave katar akadala puşimata tu trubul te puşes kire sastaravne aj medikane asistenta vaş e BCG vaksina kire bebeske.

- Avel kiro bebe, e bebeski dej, dad aj phurobijanutno, aj sisavo aver kon beşel tusa andar ekh them ande savo si ucho nivelu andar e TB?
- Ka živdes (trajis) aj beşes tu aj kiro bebe amalenca thaj familijasa ande ekh andar kadala thema?
- Si khajekhe kon beşel tusa, aj kon tradel but vrjama kire bebesa, e TB akana aj sasle le e TB ande e paşutni nakhli vrjama.

Informacija vaş e thema ande save si uche nivelura andar e TB si lindi katar e Dunjavaki Sastimaski Organizacija (DSO) ka:

**[www.gov.uk/government/
publications/tuberculosis-tb-by-
country-rates-per-100000-people](http://www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people)**

Trubul me te žanav vareso aver?

Kire bebeske šaj astarel pe te kerdol pe leske rutinale imunizacije kana ka kerel 8 kurke bidorjasa kana ka kerdol pe lenge lengi BCG vaksina. Tu trubul te siguris kaj kire bebe naj leske kerdi aver indžekcija ande o ekhsavo vast kajte sas kerdi e BCG vaksina minimum trine čhonenge palal gadava; averečhanende e glande ande gadava than šaj šuvljon.

Ker siguro kaj si ramosardi e BCG vaksinacija ande kire čhaveski Personalno Čhaveski Sastimaski Ramosarin (Loli pustik)

ekhe avutne (futurne) dorjake.

Majbut informacija

Te tu kames majbut informacija andar e TB, aj e BCG vaksina aj sisave aver imunizacije, dumade (vaker, vorbisar, konušisar) kire sastaravnesa, sastimaske vizitorosa, akušerasa aj medikane asistentasa; aj ža ka amaro uebsajto ka

www.nhs.uk/conditions/vaccinations/bcg-tuberculosis-tb-vaccine/

**Na bistar, o sastaravipe andar e TB
lel but vrjama, e prevencija latar
si but majlokhi.**

© Crown copyright 2021

2021SCTBEN 75 2p Sept 2021 (APS).

Te komandis (les) majbut kopija kamas tutar te žas ka Health Publications

www.healthpublications.gov.uk

aj te telefonisares 0300 123 1002, 0300 123 1003 (8:00 ži ka 18:00, lujne ži paraštune).

www.nhs.uk/vaccinations